

Informe per a la tramitació d'un contracte d'emergència per a l'adquisició de vacuna contra la malaltia de la "Llengua Blava", serotipus 3, a Catalunya

I.- Antecedents

La llengua blava és una malaltia vírica, de la família *Reoviridae*, que afecta els rumugants, tant domèstics com salvatges, si bé afecta principalment a ovins, bovins i caprins, a més de bufàlids, antílops, cèrvids, camèlids, entre d'altres.

Aquesta malaltia és transmesa per la picada de certes espècies de mosquit del gènere *Culicoides* i la gravetat de la malaltia varia segons l'espècie i serotipus. Actualment s'han detectat un total de 27 serotipus de la malaltia.

Al ser una malaltia infecciosa transmesa per un vector, el risc de propagació de la malaltia va associat a la presència del vector i l'activitat d'aquest ve condicionada per les condicions meteorològiques, sobretot de temperatura. Així, l'activitat d'aquest vector transmissible de la malaltia és molt important durant els mesos de primavera, estiu i tardor i insignificant durant els mesos d'hivern. A aquest darrer període d'absència del vector se l'anomena període estacionalment lliure (PEL), que enguany ha començat entre l'1 i el 15 de desembre en funció de les zones de Catalunya. La data de finalització està encara per determinar en funció de l'evolució de les condicions meteorològiques dels propers mesos. Aquest període PEL està establert per la normativa europea (Reglament Delegat 689/2020) i es té molt en compte a l'hora d'establir les condicions de lluita contra la malaltia.

L'espècie ovina és la més afectada per la malaltia en condicions normals, però des de fa uns anys també els bovins i els caprins han mostrat signes clínics segons el serotip, per exemple, al serotipus 3 i també al serotipus 8. També hi ha un percentatge de bovins i caprins que no mostren normalment cap signe clínic de la malaltia però poden actuar com a portadors.

II.- Situació actual

Actualment, Catalunya és zona restringida per al serotipus 8 de la llengua blava, arran de la declaració, el mes de juny del 2024, d'un focus d'aquesta malaltia a la província de Girona. Arran d'aquesta declaració i d'acord amb la normativa vigent (Ordre APA/1251/2020) es va implantar una vacunació obligatòria per tal d'evitar l'extensió d'aquesta malaltia.

Pel que fa a serotipus 3 de la malaltia, actualment a l'Estat espanyol hi ha demarcacions territorials amb focus declarats de Llengua Blava serotipus 3 a les següents comunitats autònomes:

- Andalusia
- Extremadura
- Castella - La Manxa
- Castella – Lleó
- Madrid
- Múrcia

A Europa, durant els darrers mesos d'aquest any passat 2024, s'han declarat focus d'aquest serotipus a països com Portugal, França, Països Baixos, Bèlgica, Alemanya, Dinamarca o Regne Unit, països amb els qui Catalunya té una vinculació en quant a moviments de bestiar (sobretot, intercanvis d'entrada de bestiar boví).

Per aquest motiu, a Catalunya ja s'han detectat animals amb virèmia (presència del virus serotipus 3 a la sang) en animals procedents de França, però els anàlisis posteriors han permès descartar la circulació del serotipus 3 a Catalunya, no detectant animals virèmics en animals d'altres orígens (a excepció de França). Això ens ha permès la no declaració de la malaltia, al poder atribuir aquesta, de moment, al lloc d'origen dels animals infectats.

Tot i així, aquests fets demostren un risc elevat per a Catalunya d'introducció i propagació del serotipus 3, sobretot a l'inici del següent període d'activitat del vector, que seria a principis de la propera primavera. Això podria afectar, principalment, espècies i aptituds més sensibles a la infecció per aquest serotipus del virus de la llengua blava, com ho són l'espècie ovina i el sector del boví de llet.

Aquest risc s'ha vist incrementat recentment degut al canvi en l'estratègia de lluita contra la malaltia adoptat per l'Estat espanyol, el qual en el Comitè RASVE del 8 de gener de 2025 va decidir passar d'una estratègia basada en l'erradicació de la malaltia a una estratègia basada en el control voluntari sense cap limitació als moviments.

Aquest fet suposa que tot el territori peninsular disposa ara del mateix estatus (zona suspesa pels serotipus 1, 3, 4 i 8) i, per tant, els moviments es poden realitzar sense cap mena de condicionant, podent rebre animals procedents de zones amb serotipus no presents a Catalunya que no estiguin vacunats ni se'ls hagi hagut de realitzar cap prova prèvia. Les mateixes normes apliquen per altres Estats membres que tinguin els mateixos serotipus que els detectats a l'Estat espanyol (1, 3, 4 i 8), els quals podran entrar a Catalunya sense cap condicionant. Això, doncs, suposa un risc molt major d'entrada dels serotipus no presents en el nostre territori, amb la conseqüent afectació clínica de les espècies més sensibles.

III.- Estratègia de prevenció del serotipus S3: Vacunació

L'estratègia de lluita enfront la llengua blava s'ha basat històricament en els següents tres pilars:

1. Vacunació enfront el serotipus específic;
2. Control de moviments (entre zones afectades i zones lliures);
3. Control de l'insecte vector (desinsectacions i reducció dels llocs de cria de *Culicoides*).

Cal tenir en compte, a més, el següent:

- Des del primer focus detectat als Països Baixos (setembre 2023), la malaltia s'ha escampat per tota Europa aprofitant el període d'activitat de l'insecte transmissor, arribant a països com Bèlgica, Dinamarca, Alemanya, Regne Unit, Itàlia, França i

Portugal, i entrant des d'aquest darrer país a Extremadura i, d'aquí, a les Comunitats Autònomes d'Andalusia, Madrid, Castella - La Manxa, Múrcia i Castella – Lleó.

- Geogràficament i per raons comercials, Catalunya té risc d'entrada del serotipus 3 tant pel nord, des de França, com pel sud des de la resta de l'Estat.
- Aquest risc s'ha vist incrementat arran de la nova estratègia adoptada des del MAPA i exposada en el punt anterior, ja que no limita els moviments d'animals procedents de zones afectades per aquest serotipus.
- La immunització amb vacunació dels animals sensibles és l'única eina efectiva per prevenir o reduir els signes clínics causats per la malaltia.
- L'espècie ovina és la més sensible a aquest serotip, suposant greus pèrdues econòmiques per aquest sector el fet de la entrada de la malaltia. S'estima que la mortalitat per aquest serotip pot arribar a ser, en animals reproductors, de fins el 10%, i en xais, de fins el 17%.
- Pel que fa al boví de llet, també s'han reportat importants reduccions de la producció làctia degudes a la infecció per aquest serotipus.
- D'acord amb les fitxes tècniques de les vacunes la immunitat màxima s'assoleix a partir d'ela tercera setmana de completar la pauta de primovacunació.
- Per garantir la màxima immunització i minimitzar al màxim els efectes clínics de la possible entrada del serotipus 3 de la malaltia, s'hauria de vacunar els animals sensibles, un mínim de 3-5 setmanes abans de l'inici del període d'activitat del mosquit que transmet la malaltia. En aquest sentit, l'any 2024 la temporada d'activitat vectorial es va iniciar el 15 d'abril, amb la qual cosa, **l'objectiu enguany ha de ser vacunar tota la cabana ovina abans del inicis-mitjan març.**
- La vacunació de tota la cabana ovina catalana (255.000 ovelles) necessita com a mínim 3-4 mesos d'execució. Tot i que això indica que no estem a temps d'assolir la vacunació complerta de tota la cabana ovina abans de l'inici d'activitat del mosquit transmissor de la malaltia (15 d'abril), queda implícit que és necessari assegurar el màxim de cobertura vacunal abans d'aquesta data.
- En el cas del boví, la primovacunació requereix de dues aplicacions, separades 3 setmanes, per la qual cosa també es requereix disposar el més aviat possible de dosis vacunals per tal d'immunitzar correctament els animals sensibles el més aviat possible, abans de la finalització del període estacionalment lliure del vector.

La compra de la vacuna per part de l'Administració pretén recolzar aquells sectors que poden resultar més afectats per l'entrada d'aquest nou serotipus al nostre territori, assegurant la disponibilitat de la vacuna al 100% de la cabana ovina i de boví de llet.

III.- Càlcul de dosis i disponibilitat de vacuna de llengua blava pel serotipus S3

Tal i com s'ha descrit anteriorment, les espècies amb major afectació clínica pel que fa a serotipus 3 de la llengua blava són l'oví i el boví, en aquest darrer cas, el boví de llet. Per aquest motiu, es planteja la possibilitat d'adquirir per via d'aquest contracte d'emergència les dosis necessàries per vacunar els animals reproductors d'aquestes dues espècies i aptitud productiva.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació
**Direcció General d'Agricultura
i Ramaderia**

El càlcul de les dosis necessàries és el següent:

	Oví	Boví (animals >3 mesos)
Primovacunació	1 dosi (1ml) en 1 aplicació	1 dosi (1ml) en 2 aplicacions, separades 3 setmanes
Estimació d'animals a primovacunar	255.000	100.669
Dosis netes necessàries	255.000	201.338
Dosis totals		456.338
Comptant minves (15%)		524.789
Arrodonint el total		525.000

III.- Pressupost

Davant de la urgència a iniciar les actuacions de la forma més immediata possible, s'ha demanat pressupostos a tres empreses. Només una d'elles (Boehringer Ingelheim Animal Health España) ha confirmat la disponibilitat de dosis vacunals de forma immediata i la totalitat de les dosis previstes fins a principis de primavera, d'acord amb el següent calendari:

- 100.000 dosis des de principis de gener
- 100.000 dosis a principis del mes de febrer
- La resta de dosis al llarg del mes de març

V.- Conclusió

Per tot l'exposat anteriorment, es considera urgent iniciar els tràmits necessaris per a l'adquisició de **525.000 dosis de vacuna de llengua S3** per la via de la **contractació d'emergència**, la qual cosa suposa una despesa total d'1.155.000,00 € (sense IVA) i d'1.270.500,00 € (IVA inclòs) en base als costos previstos al pressupost lliurat per l'empresa descrita al punt IV.